

Tekst Chris Elbers | Beeld Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Samenwerking en kennisdeling zijn de pijlers onder het project 'Zeven Kunstwerken'

In opdracht van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) is de combinatie TAUW/ Friso Civiël (TFC) in Noord-Holland momenteel druk bezig met het waterveilig maken van diverse kunstwerken. Dit is het eerste project in Nederland waarin geen dijken, maar alleen kunstwerken worden versterkt. Concreet gaat het om zeven sluisen die in het kader van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) niet meer voldoen aan de norm en als gevolg daarvan zijn afgekeurd. Wanneer de werkzaamheden in het najaar van 2022 compleet zijn afgerond, zullen de sluisen het water weer voldoende kunnen keren. Daarmee is de veiligheid van het achterland richting de toekomst gewaarborgd.

Na een gedegen (procedurele) voorbereiding en het regelen van de diverse noodzakelijke vergunningen zijn de realisatiewerkzaamheden op dit moment in volle gang. Tijdens het project worden de Spuisluis Oostoever nabij Den Helder, de Sasseluis in Enkhuizen en de Hornsluis, Noordersluis en Zuidersluis in Schardam fysiek

versterkt. "Op basis van het geschreven projectplan Waterwet heeft HHNK in nauwe samenwerking met combinatie TFC al in juli 2019 voor elke sluis een voorkeursalternatief vastgesteld", zegt manager projectbeheersing Karin Klein namens HHNK. "Dit heeft erin geresulteerd dat bij de Spuisluis Oostoever nabij Den

Helder een set wakerdeuren en vier schuiven worden vervangen. De monumentale Sasseluis in Enkhuizen krijgt twee extra sets deuren. Tegelijk worden twee defecte schuiven in het omloopriool hersteld. Van de drie eveneens monumentale sluisen in Schardam wordt de huidige schuif vervangen door een nieuwe schuif die uit twee

De Noorder- en Zuidersluis in Schardam in het zomerse zonlicht.

Een iconisch beeld van Enkhuizen vanaf de Sasseluis.

delen bestaat. Het onderste deel is beweegbaar, waardoor de sluis deels of helemaal kan worden afgesloten. Voor de keersluis in Broekerhaven en de Grote Sluis in Hoorn staan geen fysieke werkzaamheden op het programma. Hier passen we alleen het sluitingsprotocol aan."

PUIKE SAMENWERKING

Tijdens de uitvoering van het project zetten de drie projectpartners hoog in op een vergaande samenwerking en kennisdeling. Een aanpak die onder meer uitmondt in uiterst soepele overgangen tussen de verschillende projectfasen, een snelle realisatie en een écht 'samengevoel', zo blijkt. "Het gaat hier om een project waarin het voor de eerste keer exclusief draait om het waterveilig maken van een aantal kunstwerken in ons beheergebied", aldus Klein. "Je kunt dan ook spreken van een echte pilot waarin we op een unieke manier samen met gespecialiseerde marktpartijen optrekken richting een gemeenschappelijk doel. Dat alles verloopt naar onze volle tevredenheid. Het smaakt naar méér."

UNIEK PROJECT

Combinatie TFC verzorgt de fysieke werkzaamheden die merendeels aan de boorden van het IJsselmeer worden uitgevoerd. Geert van der Linden, uitvoeringsdeskundige en projectmanager namens Friso Civiël (onderdeel van Friso Bouwgroep), omschrijft het project 'Zeven Kunstwerken' als uniek. "Omdat er is uitbesteed aan een combinatie van ingenieursbureau en

aannemer, zijn we al vanaf het prille begin nauw bij dit project betrokken. Samen met onze partner TAUW doorlopen we alle fases, van verkenning tot en met realisatie. Die aanpak is weliswaar nieuw voor ons, maar heeft een uiterst gunstig effect op het eindresultaat en de doorlooptijd van het project. De planning is sinds de verkenningsfase ongewijzigd gebleven, zodat de sluisen waterveilig zijn in Q2 2022."

SPECIALISMEN

Na het uitwerken van het voorlopig ontwerp in een uitvoeringsontwerp werd medio oktober

gestart met de fysieke uitvoering van het project. Volgens Van der Linden gaat het om een gevarieerd pakket werkzaamheden dat de combinatie TFC op het lijf is geschreven. "Wat we hier doen, verschilt in technische zin niet veel van de andere werken die in waterbouwkundig opzicht op ons pad komen. 'It is net oars as oars' (net als anders, red)," aldus Van der Linden. Wat dit project vooral kenmerkt, is de samenwerking tussen opdrachtgever HHNK en combinatie TFC. "Die loopt meer dan gesmeerd, ook met de overige partners die met ons meegaan. ▶

Droogzetting Zuidersluis Schardam ter voorbereiding op de versterking.

Een duiker inspecteert de Sasssluis in Enkhuizen ter voorbereiding op de versterking.

Voor het welslagen van dit werk zijn de nodige specialismen vereist. In dat kader hebben we al vroegtijdig verschillende partijen benaderd die elk vanuit een eigen specifiek ontwerp de benodigde expertise en handjes bieden. Eén daarvan is restauratiebedrijf Jurriëns Noord (onderdeel van Friso Bouwgroep), die de Sasssluis en de sluisen in Scharдам zal restaureren. Een activiteit die, net als de overige werkzaamheden, om een doordachte aanpak vraagt. Het gaat tenslotte om kunstwerken met een grote historische waarde. Zorgvuldig en goed voorbereid te werk gaan is dan ook een must."

Start versterking Spuisluis Oostoever.

OPLOSSINGEN AFWEGEN

Combinatie TFC realiseerde de voorkeursalternatieven per sluis, stelde de projectplannen op in het kader van de waterwet en de m.e.r.-beoordeling en maakte voor iedere sluis zowel het definitieve als uitvoeringsontwerp. "We hebben voor elk kunstwerk de mogelijke oplossingen tegen elkaar afgewogen en beoordeeld op haalbaarheid, betaalbaarheid en de effecten op de omgeving", zegt Anton van Essen, projectmanager en contractmanager namens Advies- en ingenieursbureau TAUW. "Hierbij is via een intensief stakeholdersmanagement ook de inbreng van verschillende belanghebbenden meegenomen. Een en ander heeft uiteindelijk geleid tot een passend antwoord op de vraag van onze opdrachtgever." **SCHERPE AANNEMERSBLIK**

Net als Van der Linden betitelt Van Essen het project als zeer bijzonder. "Naast onze eigen kennis en kunde hebben we ook de expertise van Friso Civiel al in de verkenningsfase mee kunnen nemen en doorgezet in de planuitwerkingsfase en tijdens de realisatie. Daardoor konden we al vanaf de start met een scherpe aannemersblik naar de uitvoeringsalternatieven kijken en hebben we geen bezwaren gekregen op de aangevraagde vereiste vergunningen. Tegelijkertijd hebben we alle mogelijke risico's vooraf kunnen tackelen. Op alle fronten geldt: vroeg begonnen, veel gewonnen." Een

mooi voorbeeld daarvan is het tijdens de planuitwerkingsfase droogzetten van de vijf sluisen waaraan de combinatie werkt. Een initiatief dat de mogelijkheid bood om de staat van de kunstwerken al in een vroeg stadium nauwkeurig te beoordelen en daarmee onduidelijkheden en risico's voor het definitieve ontwerp voorkomt. Dit komt zowel de uitvoering als het eindresultaat ten goede. ■

